

HOLMBOEN

Holm Landsbylaugs 4. æresmedlem, Kurt Kjærgaard, blev kåret til årets Høstfest.

Holmboen er et kvartalsblad for Holm Landsbylaug af 1. maj 1978.

Foreningen er upolitisk, og har til formål at styrke og udvikle landsbyfællesskabet, såvel kulturelt som selskabeligt samt medvirke i alle sager til styrkelse af landsbyens interesse af social og teknisk art og samtidig være til hjælp for de folkevalgte råd.

Indlæg i Holmboen

Bladets spalter er åbne for alle medlemmer. Har du noget på hjerte, er du velkommen til at komme med indlæg til Holmboen.

Har du adgang til en computer, kan du fx maile en wordfil med dit indlæg, du kan ringe til en af os, du kan aflevere det personligt eller sende det i posten.

Materiale til næste nummer af Holmboen skal være redaktionen i hænde senest: 15. januar 2020.

Holmboen udkommer omkring

1. februar, 1. maj, 20. august og 1. november.

Redaktion

Jonna Neumayr
Mobil: 2847 4281
Email: baunbjergvej@gmail.com

Oplag: 300 stk.
Løssalgspris: kr. 30,00

Bestyrelsen for Holm Landsbylaug

Formand

Kristian Dreyer
Tlf. 2245 2169
E-mail: kedde-d@outlook.dk

Næstformand

Jørgen Hornshøj
Tlf. 2853 9255
Email: jhornshoej@bbsyd.dk

Kasserer

Hans Chr. Jessen
Tlf. 2372 8757
Email: trolsgaard@bbsyd.dk

Bestyrelsesmedlemmer

Jonna Neumayr
Tlf. 2847 4281
Email: baunbjergvej@gmail.com

Trine Bossen Villumsen
Tlf. 2215 3578
Email: trunte13@hotmail.dk

Nandi Neumayr Christensen
Tlf. 6022 2064
Email: nandi_soerensen@hotmail.com

Jan Philipsen
Tlf. 7449 0492
Email: fippesen@gmail.com

Revisorer

Gerda Lorenzen
Claus Jessen

Suppleanter

Mads Obling
Jessie Dowdall

Brugergrupper

Fællesspisning

Anja og Per Larsen
Tlf. 2252 2050

HAT

Jørgen Hornshøj
Tlf. 2853 9255

Lokalhistorisk

Henriette Matthiesen
Tlf. 2023 3650

Holm Fodboldklub

Søren Kolmos
Tlf. 6126 3423

Strikkeklubben

Anete Grau Jensen
Tlf.: 2765 9602

Holm.infoland.dk

Esther Hess Madsen
Tlf. 6175 0619

Lotto

Hanne Egtved Hansen
Tlf. 3054 2330

Har du lyst til at deltage i en eller flere af disse aktiviteter, kontakt da venligst en af ovenstående personer.

Er du derimod interesseret i selv at starte en ny gruppe op, kontakt da venligst en fra bestyrelsen.

Leje

Udlejning af borde, stole og service.

Priser:

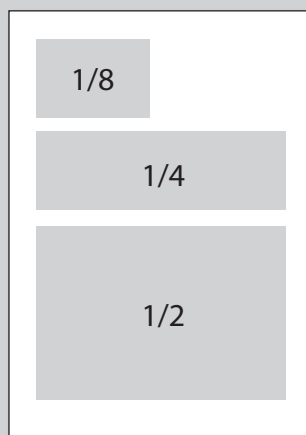
Borde: 25 kr./stk.
Stole uden hynder: 5 kr./stk.
Stole med hynder: 6 kr./stk.

Ring på telefon 7445 3324
torsdage fra kl. 18-19.

Priser på annoncer i Holmboen

1/8..... kr. 350
1/4..... kr. 500
1/2..... kr. 900

Betaling: 1 gang årligt (januar).

Vi har brug for DIG!

Meld dig til vores **hjælperbank** – sms eller email til

Kristian Dreyer: tlf. 2245 2169

E-mail: kedde-d@outlook.dk

Tlf. 74 45 18 52

Malerlageret.com

Mellemvej 21 • 6430 Nordborg • kundeservice@malerlageret.com

Dreyers el-service

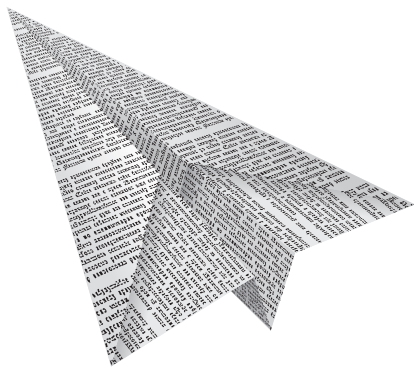
Salg . Service . Reparation . Maskinvedligeholdelse . Nybygning

NIS DREYER • Aut. el-installatør

Brønd 7a • Holm • 6430 Nordborg • Tlf. 74 45 02 01

Bestyrelsens KLUMME

AF KRISTIAN DREYER

Kære Holmboere

Foreningen fik i forbindelse med årets høstfest vores 4. æresmedlem. Æren tilfaldt, helt fortjent, Kurt Kjærgaard, som endnu engang ønskes tillykke med den nye titel. Kurt har siddet som bestyrelsesmedlem i 16 år – alle som næstformand. Han har ligeledes været en trofast hjælper til foreningens arrangementer og skuespiller i Holm Amatør Teater gennem rigtig mange år. Når der skal arbejdes med vedligehold og renovering i Kulturhuset, har Kurt også lagt mange timer i det arbejde. Derfor er Kurt vores 4. æresmedlem og et godt forbillede for os andre i foreningen.

Efteråret er over os, og hvor vi sidste år manglede lidt regn, har vi nu fået rigeligt. Heldigvis har vi et kulturhus, hvor vi kan gå inden døre. Årstiden betyder nemlig, at de mange aktiviteter i kulturhuset atter begynder. Strikkeklub, lotto, fællesspisning og dans er startet godt op, eller skal snart i gang. Lokal Historisk Arkiv holder også åbent – så der er gang i den i Holm. Alle aktiviteter er med til at bidrage til et godt landsbyliv, og vi får også mange gæster udefra, som benytter sig af de tilbud vi giver. Det er dejligt, og her fra bestyrelsen skal der lyde en stor tak til alle de frivillige, som gør det muligt, at nyde fællesskabet i Holm.

Kulturhuset er i skrivende stund ved at få lavet ny terrasse og indgang på sydsiden – ud mod Møllegade. Projektet har været på tegnebrættet de sidste par år, og nu begynder det at tage form. Lokal Historisk får nu mulighed for at komme ind via indgangen for til og vores flaghejser kan komme tørskoet til flagstangen. Det bliver også muligt at komme ind i salen via gangstien uden ramper til kørestole – ligesom adgangen til indgangsdøren til gangen også bliver nemmere, fordi belægningen kommer op i niveau med døren.

Lidt nyt er der også kommet til vores lege- og træningsplads projekt, hvor projektgruppen har søgt kommunen om midler. Vi er rigtig glade for at de har valgt at imødekomme vores ønske, og vi har fået 152.000 kr. De penge skal, sammen med yderligere ansøgninger ved fonde og vores eget bidrag, være med til, at projektet kan realiseres inden for de næste par år. Det er et stort projekt, som tager tid og der skal et stort arbejde til, for at komme i mål. Tak til gruppen for det store arbejde I har lavet indtil nu.

Når vi ser tilbage på tiden efter den sidste Holmboen i august, så fik vi igen afholdt årets Høstfest i første weekend af september. Dagen er godt beskrevet længere inde i bladet, men her skal der alligevel lyde en stor tak til alle de børn der var med om formiddagen og de 170 gæster der var med til jubilæumsfesten om aftenen. En meget stor tak til alle de frivillige hjælpere som, før-, under- og efter festen var med til at skabe rammerne. En lige så stor tak til alle dem der leverer materiel og stiller ting til rådighed for os. Det var en meget vellykket fest.

Mørket kommer nu tidligere og mange af vores gøremål bliver inden døre. Når vi færdes ude i mørket, skal vi huske at hjælpe hinanden med sikkerheden, ung som gammel skal huske lygter og/eller refleksveste, så vi ikke får ulykker på vejene.

Bestyrelsen ønsker hermed alle læsere, sponsorer og brugergrupper samt Jeres familier en glædelig jul og et lykkebringende nytår. Vi ser frem til samarbejdet i 2020, og håber på en god tilslutning til foreningens arrangementer og aktiviteter.

*Vi ses derude.
Bestyrelsen.*

Kunstoplevelse i Holm

www.viotti.se

Efter mit ophold i Sverige kom jeg i begyndelsen af oktober hjem til Holm og så med det samme, at der stod noget nyt ved indkørslen til byen: Særligt opsigtsvækkende virkede det ikke; men det havde i

hvert fald ikke stået der før! Måske havde nogen læsset noget byggemateriale af, tænkte jeg først, men da jeg så et lille skilt foran tingesten, blev jeg klar over, at Sønderborg kommune – efter flere års pause – havde begavet os med et nyt kunstværk!

Værket passer i materiale og farver godt ind i vores landsbys efterårsagtige farvesætning, så godt at man nemt kan overse det: mørkegrå, og på størrelse med et havebord, værket og kunstneren dog lidt kraftigere i opbygning. Og rigtigt nok har kunstneren tænkt på et bord, et alterbord, et "arkeologisk alterbord," kalder Ulla Viotti sin skulptur. For at kunne læse værket og forstå kunstnerens hensigt kræver det, at man får lidt mere information, og det kan man få på skiltet ved siden af. Der kan man læse, at hun gerne arbejder med tegl fra Petersens teglværk, som ligger ved Nybøl Nor. Denne svenske kunstner er altså tilknyttet vores egn. Og hvorfor taler man om "arkeologiske teglsten"? Det skyldes nok, at de fremstilles i hånden, ligesom de gjorde for mere end 200 år siden. Så Ulla Viottis "arkeologiske alterbord" er en hyldest til den ældgamle håndværkskunst.

Med disse verdenskendte teglsten har hun opbygget sit "alterbord". På den øverste plade ligger en rund natursten – og man kommer måske til at tænke på jordkloden og får en fornemmelse for jordens sårbarhed. Man kunne ønske sig at dette kunstværk stod på et lidt mere roligt sted, hvor man som betragter kunne få ro til at fordybe sig i dets budskab. Men af en eller anden grund står den altså i landsbyen, just der ved vejen. Hvis man nu ikke kommer til at opleve kunstværkets udstråling lige der, så kan man i hvert fald gå ind på nettet og læse mere om en interessant kunstner, og se billeder af andre fantastisk spændende og store teglstensværker, som Ulla Viotti har skabt. Og så kan man også forstå, at hun har udstillinger og udsmykninger over hele verden. Takket være Sønderborg Kommune har vi nu fået international kunst helt ud til lille Holm!

Fra Høstfesten 2019

Børnearrangementet løb af stablen i Kulturhuset, hvor ca. 20 børn og der til hørende voksne, fandt vejen til en godt gennemført "mini-OL" med mange gode konkurrencer som æggeløb, gummistøvle-kastning, hale på æsel leg, bueskydning, sækkehop mm. Børnene morede sig, og der blev sluttet af med præmieoverrækkelse og pølser m. brød samt is. Et vellykket arrangement til vældig fint vejr. Og vi siger mange tak til alle de frivillige hjælpere, der mødte op og hjalp på posterne.

Voksenfesten startede, som noget nyt, kl. 18. Det så ud til, at det var et godt tidspunkt at starte op på, så det gør vi fremover.

Vi var ca. 170 festglade gæster, der alle havde deres hjemmebragte mad med og benyttede baren flittigt.

Efter formandens tale og præsentation af konferencier Dusko Milovic og høsttaler Nandi N. Christensen, blev Chresten og Kaja kaldt op og takket for at vi, igen i år, måtte låne laden til høstfesten.

Højdepunktet for aftenen var udnævnelsen af vores 4. æresmedlem, Kurt Kjærgaard. Læs mere om Kurts gøren og laden i Holm Landsbylaug gennem 16 år i Klummen side 5.

Høsttalen blev i år holdt af Nandi, og den blev taget rigtig godt imod. Der var lidt om høsten i gamle dage, og hvordan vi kan lære børnene, hvor tingene kommer fra og bliver til – korn/brød, frugt/marmelade, osv. Under spisningen havde vi DJ på med lidt baggrundsmusik.

HAT kom med aldeles muntre indslag, og der blev grinet og klappet til deres sketches – det var bare super godt. Tak for indsatsen.

Efter spisningen blev der spillet op til dans med Solid Sound, og danse-gulvet blev flittigt brugt hele aftenen. Det blev også brugt til en danse-konkurrence – "ballondans", hvor vi havde 7 par oppe at dyste om fine præmier. Stor succes, det må vi prøve af igen.

Baren blev også brugt flittigt, og festen sluttede ved 03-tiden, hvor de sidste gæster forlod etablissementet.

Tusind tak for en rigtig god aften, vi håber at se lige så mange til næste år igen.

Strikkeklubben

Hver anden onsdag.

Alle er velkommen i vores strikkeklub, det koster ingenting og der er ingen forpligtigelser. Tag din kaffe/te med, og strikker du ikke, er alt andet håndarbejde også velkommen.

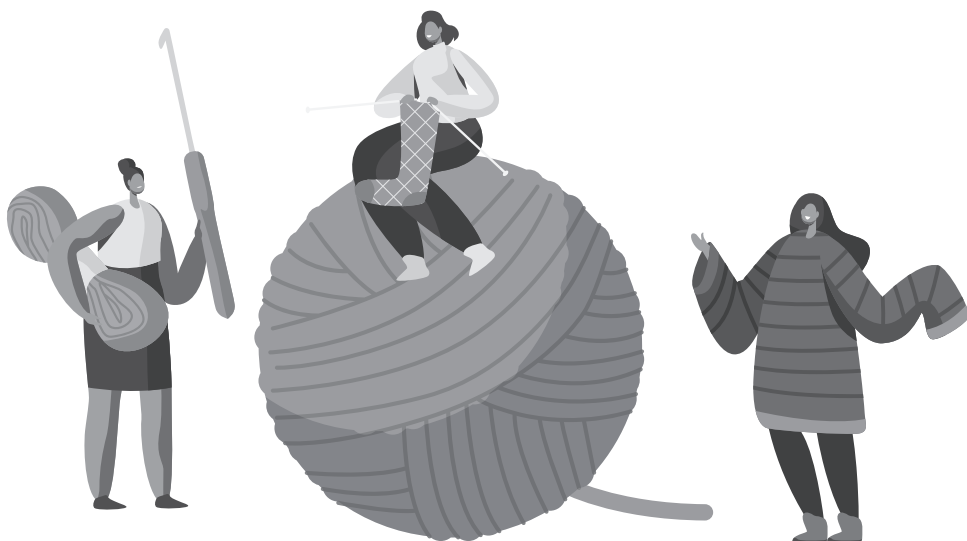
Vi er der fra kl. 19 til 21 med en pause ved 20-tiden.

6. og 20. november

4. december (afslutning for i år)

Opstart igen 15. og 29. januar 2020

Anete Grau Jensen, tlf.: 2765 9602

Cirkeldans – meditativ dans

Har du lyst at bevæge dig til musik?
Vi danser ca. en time i Kulturhuset under taget,
hver den første torsdag i måneden

Datoer: 7. november og 5. december

Mellemvej 21
6430 Nordborg
Telefon: 7449 0379
E-mail: adm@colorsigns.dk
www.colorsigns.dk

Hellig-tre-konger

lørdag den 11. januar 2020

med maskefald kl. 23.00

Der er som altid mulighed for at købe
øl/vand og vin samt hotdogs til rimelige priser.

Åbningstider Jollmands Gaard:

Hver lørdag fra kl. 9.30 til kl. 11.30, hvor man kan få en guidede rundvisning på gården.

Ekstra åbningstider:

I perioden fra 15. juni til 1. september er der også åben for guidede rundvisning, tirsdag, torsdag og lørdag eftermiddag fra kl. 14.00 - 16.00.

I juli måned skal henvendelse ske til Kurt Andersen 3066 1967 eller Peter Jensen 2370 7881.

Entre kr. 30,- pr. person over 12 år.

www.jollmandsgaard.dk

Åbningstider Hjortspringbåden

tirsdage fra 1. april til 26. november 2019 fra kl. 18:30 til 21:00

tirsdage og lørdage fra 15. maj til 15. august fra kl. 14:00 til 17:00

www.hjortspring.dk

Holm Arkiv

Sidste lørdag i måneden fra kl. 14-17.

www.holm-arkiv.dk

Buketter • Bårebuketter • Brudebuketter
Sammenplantninger • Chokolade og vin

Blomsterværkstedet

Storegade 25 • 6430 Nordborg • Telefon: 7449 1212
Medlem af Euro Florist

TUBORGFONDET

Gamle Carlsberg Vej 10 · 2500 Valby · Tel. 33 27 47 03 · Fax 33 27 47 03

Aktivitetskalender for Holm Landsbylaug • November '19-Januar '20

November 2019	
Fr	1
Lø	2 Jollmands Gaard
Sø	3
Ma	4 Lotto
Ti	5 Hjortspringbåden
On	6 Strikkeklub
To	7
Fr	8
Lø	9 Jollmands Gaard
Sø	10
Ma	11
Ti	12 Hjortspringbåden
On	13
To	14 Julefrokost Landsbyforum
Fr	15
Lø	16 Jollmands Gaard
Sø	17

December 2019	
Sø	1
Ma	2 Lotto
Ti	3
On	4 Strikkeklub
To	5
Fr	6
Lø	7 Julestue på Jollmands Gaard
Sø	8
Ma	9
Ti	10
On	11
To	12
Fr	13
Lø	14 Jollmands Gaard
Sø	15
Ma	16 Lotto
Ti	17

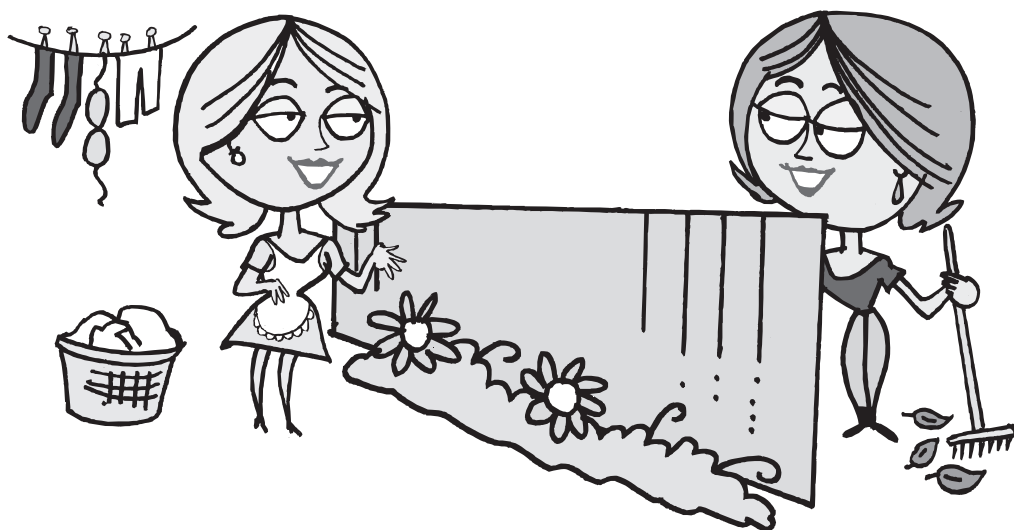
Januar 2020	
On	1
To	2
Fr	3
Lø	4
Sø	5
Ma	6 Lotto
Ti	7
On	8
To	9
Fr	10
Lø	11 Hellig 3-konger Jollmands Gaard
Sø	12
Ma	13 Lotto
Ti	14
On	15 Strikkeklub
To	16
Fr	17

Ma	18	Lotto
Ti	19	Hjortspringbåden
On	20	Strikkeklub
To	21	
Fr	22	
Lø	23	Jollmands Gaard
Sø	24	Juletræsfest i Kulturhuset
Ma	25	
Ti	26	Hjortspringbåden
On	27	
To	28	
Fr	29	
Lø	30	Jollmands Gaard Åbent Arkiv Lokalhistorisk

On	18	
To	19	
Fr	20	
Lø	21	Jollmands Gaard
Sø	22	
Ma	23	
Ti	24	Juleaften
On	25	1. juledag
To	26	2. juledag
Fr	27	
Lø	28	
Sø	29	
Ma	30	
Ti	31	Nytårsaften

Lø	18	Jollmands Gaard
Sø	19	
Ma	20	Lotto
Ti	21	
On	22	
To	23	
Fr	24	
Lø	25	Jollmands Gaard Åbent Arkiv Lokalhistorisk
Sø	26	
Ma	27	Lotto
Ti	28	
On	29	Strikkeklub
To	30	
Fr	31	

Fra Holmbodagbogen

Juni 2019

Nedbør for juni : 66mm mod normalt 47mm

Mærkedage:

- 01.06. Østerlund Friskole. Konfirmation i Oksbøl Kirke
- 04.06. Ulla Lundager, Brushøvej 13, fyldte 75 år.
- 21.06. Christina Jessen og Morten Andressen, Dyvigvej 12A, har fået en datter.
- 21.06. Inge Steg, Møllegade 99A, fyldte 70 år.
- 30.06. Gynther Moos, Baunbjergvej 23, fyldte 85 år.

Begivenheder:

- 23.06. Skt. Hans ved Kulturhuset. Godt besøgt.
- 28.06. Brushøjvej 23 solgt.

Juli 2019

Nedbør for juni : 41,3mm mod normalt 63mm

Mærkedage:

Poul og Solveig Sarsgaard, Damgade 39, Bryllup.

Dødsfald:

23.06. Carl Heinrich Detlefsen, født i Oksbøl og vokset op i Holm, død i Lillestrøm, Norge, 80 år gammel.

August 2019

Nedbør for august: 82mm mod normalt 83mm

Mærkedage:

06.08. Tove Christensen, tidligere Møllegade 45, fyldte 90 år.

19.08 Henriette Hoffmann og Carsten Thomsen, Møllegade 13, har fået en datter.

September 2019

Mærkedage:

11.09. Tove Bruun, Ellehave 4, fyldte 70 år

22.09. Anne Marie Sarsgaard, Damgade 36A, fyldte 95 år

Dødsfald:

02.09. Kim Christensen, Damgade 43, døde 56 år gammel.

Begivenheder:

Birgit og Burt Faber, Baunbjerg 3 er flyttet til Klynstien, Guderup.

Birgitte og Jens Kastrup, Brushøjvej 21, har købt Enghaven 11.

5.09. Flagdag for Danmarks udsendte.

11.09. Strik, 10 deltagere.

25.09. Strik, 10 deltagere.

25.09. Foredrag om Biodiversitet. 22 deltagere.

HAT

HAT er ved at komme ud af sommerhi. Vi har lige rystet støvet af os ved at lave underholdning til høstfesten, og nu er vi i gang med at skabe vinterens teateroplevelse. Vi har fundet et rigtig sjovt stykke, skrevet af Knud Erik Meyer Ibsen, som hedder

"Ikke alt godt kommer fra havet"

Stykket foregår på en af de danske småøer, som modtager betydelige økonomiske tilskud fra staten. Det er tilskud der for længst skulle have været stoppet, men det har man bare ikke fået gjort.

Opførelserne i 2020 er planlagt til følgende datoer:

Generalprøve	fredag den	6. marts kl. 15:00
Premiere	fredag den	6. marts kl. 20:00
Forestilling	lørdag den	7. marts kl. 19:30

Billetsalget starter torsdag den 12. december 2019 kl. 18:00 i Kulturhuset.

I skrivende stund er vi ikke færdige med at sætte holdet, men det skulle være på plads i slutningen af november.

Billetpriser:

Aftenforestillingerne kr. 75,00
Generalprøven kr. 40,00.

Til den lukkede eftermiddagsforestilling søndag den 15. marts kan et mindre antal billetter blive udbudt til offentlig salg, men hvor mange der bliver tale om ved vi ikke endnu.

*Med venlig hilsen
Jørgen Hornshøj*

Fællesspisning i Holm sognegård

Fællesspisning datoer:

tirsdag den 5. november

tirsdag den 3. december

tirsdag den 4. februar

tirsdag den 3. marts og

tirsdag den 7. april

Vi starter kl. 18 hver gang.

Vær dog opmærksom på, at der kan forekomme ændringer, men de vil blive annonceret.

Tilmelding i ugen før til Anja tlf. 2252 2050.

Hermed køkkenholdet til Fællesspisning: Fra venstre: Hanne, Bianca, Anja og Jørgen.

Vores traditionelle fællesspisning er kommet godt fra start med 42 deltagere til spisningen i oktober.

Vi fortsætter traditionen tro med fællesspisning den første tirsdag i måneden, se datoer ovenfor.

Som sædvanlig holder vi ikke fællesspisning i januar, da det er for tæt på julen, og så skal der også gerne gå så lang tid at nytårsfortsætterne er blegnet lidt.

Vi har ikke planlagt fællesspisning med speciel børnevenligt tidspunkt og menu. Vi ved at det er ønsket, så hvis nogle har lyst til at lave et enkelt arrangement, eller måske et par stykker, så stiller landsbylauget både faciliteter og økonomi til rådighed. Kontaktperson er undertegnede.

Jørgen Hornshøj
Tlf. 2853 9255

Fra Fællesspisningen i oktober måned 2019 - grøntsagssuppe og irish stew.

Lotto

Dørene åbnes kl. 18.15, og spillet begynder kl. 19. Bor der en lille spillefugl i dig, så kom og vær med til denne fornøjelse. Der spilles hver anden mandag.

4. og 18. november

2. og 12. december

6. og 20. januar 2020

Historisk aften med Jørn Buch

Kom til et spændende foredrag om genforeningen i 1920 på **Jollmands Gård** den **27. februar 2020**.

Nærmere information og tilmelding i februar-udgaven af Holmboen.

Se kommende arrangementer på
www.olferts-venner.dk

Holm
Pølser ApS
Møllegade 39 • 22 12 33 57

Besøg os på www.nordborgbio.dk

Randis

BLOMSTER & PLANTER
Ulbjerggade 23, Nordborg
Telefon: 74 45 14 44

LINAK®

Kvickly

Nordborg
Telefon 74 45 05 52

Gode dagligvarer
hver dag!
– lige ved hånden
til den rigtige pris!

Julestue på Jollmands Gaard

Lørdag den 7. december kl. 10-16

Entrè kr. 20,- /Børn gratis

Der er salg af hjemmebag fra stenovn og komfur samt
café, hvor der kan købes kaffe/saft og julekager.

Der vil være arbejdende kunstnere m.v, som udstiller og sælger.

Salg af juletræer kr. 100,- (skovet eller selvskovet).
Der kan også købes pyntegran.

Vi sælger også juletræer hver lørdag op til jul
fra kl 9.30 til 11.30 og fra kl. 14.00-16.00.
Der er mange fine træer i alle størrelser.

Kontakt: P. Jensen på tlf. 2370 7881 eller Hans Jessen tlf. 7445 1546.

Juletræsfest

søndag den 24. november kl. 15-17

Juletræsfest i Kulturhuset, hvor vi pynter juletræet og julemanden kommer med godteposer til de små.

Der er kaffe/te og æbleskiver til alle,
og det hele fås for 10 kr./person,
som betales via Mobilepay ved tilmelding.

Tilmelding senst fredag den 22. november til
Jonna på mobil 2847 4281.

Fortalt af Jens Sandvei

(1927- 2015)

Jeg havde den lykke at være barn i trediverne, når jeg skriver lykke er det fordi, at der netop i dette tiår skete en hel masse ting som på den ene eller anden måde fik betydning for den kommende tid. Lad mig først nævne radioen. Den første gang jeg mindes at have hørt en radio må have været omkring 1930. Sammen med Far og Mor var

jeg på besøg et eller andet sted i Pøl, og der havde de en kasse på væggen og ud af denne kasse kom der en stemme, jeg spurgte naturligvis hvordan det hang sammen, og fik det svar at der havde de en mand lukket inde. Hjemme har vi fået den første radio omkring 1934, den blev installeret af min fætter, han var teknisk fingernem. En antenne af kobbertråd blev ført op til en isolator ved skorstenen, forneden i stråtaget var anbragt en træstang og på spidsen deraf, halsen af en flaske så signalerne uhindret kunne nå frem til modtageren. Der var ingen højttaler, der var kun hovedtelefoner.

Den første nyhed jeg mindes at have hørt fra radioen var en efterårssaften i 1934 da Far sad og hørte pressen, han fortalte at for to timer siden var den jugoslaviske konge blevet myrdet i Marseilles. Men der skulle komme mange andre interessante ting fra radioen. Kong Edward's abdikation tale i 1936 hørte jeg, selvom min Mor sagde at det kunne jeg ikke forstå alligevel. Jeg måtte give hende ret, men bare det at opleve en sådan begivenhed, skal vi sige på nærmeste hold, syntes jeg var fascinerende. Når vi tænker tilbage på trediverne må vi ikke glemme, at den tid kun lå 10- 20 år efter genforeningen, og at der stadig var en national spænding, en ting som var tiltagende fra 1933 for at kulminere med besættelsestiden. Når der i disse år blev afholdt valg blev resultatet naturligvis drøftet, men det var ikke så meget partiernes indbyrdes styrke der blev talt om, det var mere om hvor mange tyske stemmer der var blevet afgivet. I det lille samfund hvor vi boede, var naboens nationale indstilling naturligvis velkendt, og det kunne give grund til mange samtaler når tyskerne fik flere eller færre stemmer end det man på forhånd havde kunnet beregne. Efterhånden som Hitler blev en større

og større mand, fik han også en beundrerskare på denne side grænsen, inden for min generation viste det sig ved at nogle af mine kammerater skulle til at gå i tysk skole. I dag vil jeg sige at det var synd for dem, men det føltes ikke sådan dengang, nu var de nogle tyskere og skulle behandles som sådanne. De havde det ikke let, selv om de var helt uskyldige i deres fars nationale kolbøtte. Mange mennesker blev fyldt med beundring for Hitler, det kunne vel næsten ikke undgås når man tænker på hvordan han forstod at manipulere med sit eget folk og den øvrige verden. Da tyskerne i 1938 gennemførte "Anschluss" husker jeg at min tante sagde: "Ja, himlen må jo være med ham", og jeg tror ikke at der var nogen som mistænkte hende for at nære tyske sympatier.

I efteråret 1938 opstod krisen omkring Czekoslovakiet med det efterfølgende München forlig, og jeg husker at Far var meget harmfuld over den gamle Chamberlains forsøg på, ved hjælp af nogle rejser til Godesberg, at komme overens med den tyske fører, det var, sagde han, skammeligt, skammeligt.

Den 9. april 1940 var en smuk, kold dag, nogle steder lå der endnu sne bag hegnene, et minde om den hårde vinter som nu var ved at være forbi. Da jeg kom op i skolen var der nogen som fortalte at de tidligt om morgenen havde hørt skydning, langt borte, og der var også nogen som havde set eller hørt flyvemaskiner. Undervisningen begyndte på sædvanlig måde men blev kort efter afbrudt ved, at anden lærer stak hovedet ind og gjorde tegn til førstelæreren om at komme ud. Da han kom ind igen sagde han: "Man siger, man siger at tyskerne har besat Aabenraa i nat, men vi bliver bare ved at passe vores arbejde". Og det gjorde vi, men tankerne var helt andre steder. Senere hen på formiddagen fortalte han at hele Danmark var blevet besat, og at vi nu skulle til at have brødrationering og livsforhold på samme måde som i Protektoratet Bohmen-Mahren, hvor han havde fået sin visdom fra ved jeg ikke, men det er ret typisk for den tid vi nu gik ind i at det vrimlede med rygter. Nogen havde hørt et eller andet, andre lagde lidt til og til sidst kunne det blive til en ret god historie.

En af årsagerne til al den rygte dannelse som opstod i besættelsestiden, var at vi var blevet afskåret fra den sædvanlige nyhedsformidling, det var

kun de nyheder som kunne godkendes af tyskerne, der kunne trykkes i aviserne og udsendes i radioen. Men de i de allerfleste hjem var der nu radiomodtagere, og de nyheder som det ikke var muligt at høre fra Danmark var der en chance for at hente ind fra udenlandske stationer.

Allerede i 1938 havde BBC påbegyndt regelmæssige udsendelser på tysk og der var efterhånden mange her i landsdelen som lyttede til dem. Det var jo mest de ældre som talte og forstod det tyske sprog ligeså godt som det danske. Jeg må indrømme at jeg ofte har været misundelig på dem for deres sprogkundskaber, det havde været betydelig nemmere hvis man kunne forstå alt hvad højtaleren sagde i stedet hele tiden at måtte spørge: Hvad siger han? Men efterhånden som tiden gik, fik man også lært god del tysk. Men BBC sendte også på andre sprog, bl.a. norsk, og det var jo let at forstå, de sendte så vidt husker to gange en halv time daglig. Danske udsendelser fra England kom der straks fra den 9.april, de fik tilkendt 5 minutter af den tyske sendetid, om aftenen klokken 22.40. I sammenligning med hvordan nordmændene blev betjent var det jo ikke så meget, men der var jo også en forskel på hvordan Norge havde modtaget tyskerne og hvordan vi herhjemme modtog dem. Ser vi tilbage på trediverne og begyndelsen af fyrrerne og skal være ærlige, så var der mange som dengang fik en svær slagside til det tyske, det var muligvis mest den yngre generation som ikke havde nogen særlig erindring om udlændigheds årene, og derfor var lettere at påvirke. Særligt slemt blev det efter den 9.april 1940, og det er forkert at tro at det kun var Scavenius som i juli det samme år, blev slået med forbavselse og beundring for de store tyske sejre. Hitler og hans mænd havde mange sympatisører.

Alle disse begivenheder ligger nu langt tilbage, men vi kan mindes dem og vi kan sige til os selv at vi har oplevet en dramatisk og spændende tid - hvis vi havde øje for det.

JCS

Transport

Møllegade 27, Holm
6430 Nordborg
Tlf.: 74 45 89 00
Mobil: 40 13 77 95

Erik Jensen VVS Nordborg ApS

- Deres VVS-installatør *Søren B. Nyvang og Allan Sarsgaard*

Søren B. Nyvang
Mobil +45 2044 8565

Allan Sarsgaard
mobil +45 4044 7565

Mellemvej 2
DK-6430 Nordborg
Tel. +45 7445 0565

E-mail: info@ejvvs.dk

Brdr. Nørulf A/S

Entreprenør
Aut. kloakmester

Stolbrogade 23, Stolbro, 6430 Nordborg
Telefon: 7445 9988 • Mobil: 2049 5198

Opvarmning? Spørg Dansk Varme Service

Vi tilbyder salg, service og installation af:

- Oliekedler
- Varmepumper
- Solvarme
- Olietanke
- Træpilleanlæg
- Brændeovne
- Naturgaskedler
- Stokerfyr
- Træpillebrændeovne

Vi tilbyder altid uforpligtende energirådgivning.

JOB Varmeteknik er din lokale servicepartner hos Dansk Varme Service.

Kontakt Mads Obling på 22 20 57 08

Dansk Varme Service A/S®
Totalleverandør af energiløsninger

Tlf. 70 10 98 00
www.danskvarmeservice.dk

Der var gang i danseskoene til årets høstfest.